

T.C.

DANIŞTAY

SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2007/4362

Karar No : 2008/417

Temyiz İsteminde Bulunan : ...

Vekili : ...

Karşı Taraf : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı - ANKARA

Davalı İdare Yanında Davaya Katılan : ... A.Ş.

Vekili : ...

İstemin Özeti : Balıkesir İli, Havran İlçesi Küçükdere Köyü sınırları dahilinde ... A.Ş. uhdesinde bulunan 2006-5975, 2006-5976 ve 2006-6294 sicil numaralı IV.Grup maden arama ruhsatları ile 28237 sicil numaralı İR:3627 sayılı maden işletme (altın-gümüş) ruhsatının iptali istemiyle açılan davada; 3213 sayılı Yasanın 7. maddesinde belirtilen alanlarda madencilik faaliyetlerinin hangi esaslara göre yürütüleceği ve bu esaslarla ilgili olarak bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının vereceği izinlere dair usul ve esasları düzenlemek amacıyla çıkartılan ve 21.6.2005 günlü ve 25852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinin 7., 9., 19., 20., 34., 77., 79., 80., 83., 85., 86. maddeleri ile Maden Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 28. maddesi, 2872 sayılı Çevre Kanununun 10. maddesi, 16.12.2003 gün ve 25318 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 6. maddesi, 3573 sayılı Zeytinciliğin ve Yabanilerin Aşılattırılması Hakkında Kanunun değişik 20. maddesinin birlikte değerlendirilmesinden, IV. Grup madenler için 2000 hektarı geçmeyecek şekilde gerçek ve tüzel kişilerce arama ruhsatı müracaatı üzerine yapılacak değerlendirme sonucunda hak sağlanan alanlarda, ayrı alanlar şeklinde oluşması durumunda, bu alanlardan her birine müracaat sahibinin talebi halinde ayrı ayrı üç yıllığına arama ruhsatı verileceği, maden arama faaliyetlerinin, 3213 sayılı Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tabi olmadığı, orman, muhafaza ormanı, ağaçlandırma alanları, kara avcılığı alanları, özel koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, tarım, mera, sit alanları, su havzaları, kıyı alanları ve sahil şeritleri, karasuları, turizm bölgeleri, alanları ve merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, askeri yasak bölgeler ve imar alanları ile mücavir alanlarda maden arama faaliyetleri için ilgili birimlere bildirim ve sondaj, yarma, galeri gibi maden arama faaliyetlerinin gerekli belgelerle birlikte yapılacak başvuru üzerine ilgili kurum ve kuruluşlardan alınacak izne tabi olduğu, bunun dışında, yasa ve yönetmelikte öngörülen prosedüre göre yapılacak başvurular üzerine ilgililere IV. Grup maden arama ruhsatı verilmesinin herhangi bir koşula bağlanmadığı, yukarıda belirtilen bildirim ve izni alma yükümlülüğünün de bu ruhsatın alınmasından sonraki aşamalara ilişkin bulunduğu bu durumda, davanın müdahil ... A.Ş. 'nin 3213 sayılı Yasanın 16. maddesi uyarınca 1/25000 ölçekli topografik harita koordinatları esas alınarak tespit edilen noktalarla sınırlandırılmış alanlar için Maden İşleri Genel Müdürlüğüne yaptığı başvuru üzerine adı geçen şirkete üç yıllığına verilen dava konusu IV. Grup Maden arama ruhsatlarında mevzuata aykırılık bulunmadığı, davanın, müdahil ... A.Ş. tarafından 29.11.2005 tarihinde devralınan İR:3627 sayılı maden işletme(altın-gümüş) ruhsatının iptali istemine yönelik kısmına gelince; uyuşmazlık konusu altın gümüş maden işletme ruhsatı ile faaliyet gösterilecek olan açık ocak işletmesine ait iş akım şemasından, maden ocağında kayaların kazılabilmesi için patlatma işlemi yapılacağı, patlatma ile yerinden sökülün cevher içeren kayaların kamyonlara yüklenecek şekilde şirketin Bergama Ovacık'ta yer alan işletmesine nakledileceği, Küçükdere Köyünde sadece madenin sökülmesi ve kamyonlara yüklenmesi faaliyetinin yürütüleceği, bunun dışında kırma-öğütme- eleme gibi toz çıkarıcı faaliyetlerle, altın ve gümüşün işlenmesi ve zenginleştirilmesi gibi faaliyetlerde bulunulmayacağına taahhüt edildiği anlaşılmakta olup, dava dilekçesinde iddia edildiği biçimde uyuşmazlık konusu sahada siyanür liçi yöntemiyle altın madeninin cevherde ayrıştırılmasının,

dolayısıyla, insan ve çevre sağlığına bu yolla zarar verilmesinin söz konusu olmadığı, davalı idare yanında davaya katılan ... A.Ş. tarafından Havran İlçesi, Küçükdere Köyü ve Büyükdere Beldesi sınırları içerisinde yaklaşık 168 dekarlık arazide açık altın madeni çıkarılması ve nakliyesi ile ilgili olarak Havran Asliye Hukuk Mahkemesi aracılığı ile yaptırılan ve Mahkemelerinin E:2006/2446 esas sayılı dosyasına ibraz edilen 30.10.2006 günlü bilirkişi raporunda; altın madeni çıkarmak üzere ruhsat alınan arazinin kuzey, doğu, güney ve güneybatı yönlerinde, arazinin sınırından itibaren 500 metre yarıçap dahilindeki parsellerde çok sayıda, düzenli ve bakımı yapılmış, tam verime yatmış, genelde "Ayvalık Yağlık" zeytin çeşidine sahip, kapama zeytin bahçelerinin bulunduğu, inceleme konusu arazide yapılacak işlemler sırasında (Hafriyat, blok kayaların patlatılarak parçalanması, kamyonlara yüklenmesi ve taşınması gibi) toprağın nemine, bu işlemler sırasında esecek rüzgarın hızına ve yönüne, mevsime ve işleme şekline bağlı olarak değişik yoğunlukta tozuma meydana geleceği, çıkan tozların çevredeki bitki örtüsüne, orman ağaçlarına ve bu arada yakındaki zeytinliklere değişik zamanlarda farklı şekil ve oranlarda zarar vereceği, zeytinin herdem yeşil bir meyve ağacı olup, bu gibi tesislerin toz emisyonlarına bağlı olarak bütün yıl boyunca, bilhassa toprağın neminin az olduğu yağışsız mevsimlerde zeytin ağaçlarının zarar görmesinin olası olduğu, yaprakların üzerine yapışan tozların yaprağın fotosentez ve solunum gibi asal fizyolojik aktivitelerine ket vurarak sürgün gelişmesine ve çiçek tomurcuğu oluşumunu olumsuz yönde etkileyeceği, çiçeklenme esnasında meydana gelen tozların, çiçek tozlarının taşınmasını, dişi tepesine tutunmasını ve çimlenmesini engelleyerek meyve bağlama oranını düşürecekleri, ağaçların meyve bağladıktan sonra oluşan tozların ise diğer zararların yanında meyvelerin gelişimi ve kalitesini de olumsuz yönde etkileyecekleri, bunun yanında tozların ağaçlarda kırmızı örümcek ve kabuklu bit gibi zararlıların da artmasına neden olacağı, tüm bu olumsuzlukların tozun yoğunluğuna ve sürekliliğine bağlı olarak artacağı, söz konusu arazide yürütülecek işlemler sırasında ortaya çıkabilecek ağır metallerin su ve toprak alıcı ortamlarında birikmeleri ve zamanla bitkilerine ve ürünlerine zarar vermeleri olasılığının mevcut olduğu, ancak, arazideki kayaçların niteliği bilinmediğinden, hangi ağır metallerin ne oranda zarar verebileceği konusunda bir kanaat belirtmenin mümkün olmadığı, toz ve duman çıkaran işletmelerin zeytinliklere 3 km den daha yakın mesafelerde kurulmasının 4086 sayılı Yasa ile yasaklandığı, tespitte konu maden alanının zeytinliklere 3 km ve daha yakın olduğu gerçeğinden hareket edildiğinde, anılan yasanın ruhuna uygun olmadığı sonucuna varıldığı, sonuç olarak, açık altın madeni sahası etrafında, 4086 sayılı Yasanın 5. maddesinde belirtilen 3 km lik sınır içerisinde çok sayıda zeytinlik bulunduğu tespit edildiği, işletmenin faaliyete geçmesi durumunda meydana gelebilecek tozumanın bu sınırlar içindeki zeytin ağaçlarının vejetatif ve genetatif gelişmelerine olumsuz etki yapacağı kanaatine varıldığı belirtildiği görülmekte ise de, yasa hükümlerinin ancak yürürlüğe girdiği tarihten sonraki olaylara uygulanabileceği açık olup, ilk defa 3573 sayılı Yasanın yukarıda anılan değişik 20. maddesi hükmünün, bu yasaı değiştiren 4086 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce 6.8.1992 tarihinde düzenlenen ve 6.8.2002 tarihinde 10 yıllığına temdit edilen İR:3627 sayılı maden işletme ruhsatının iptali için dayanak oluşturmayacağı, ancak, 20. madde hükmünün, dava konusu işletme ruhsatı ile ilgili olarak Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinde belirtilen diğer izinlerin verilmesi aşamasında uygulanabileceği, ayrıca Balıkesir İli, Havran İlçesi, Küçükdere Bucağı, Karalar Köyü sınırları dahilinde ... A.Ş. uhdesinde bulunan İR:3627 nolu işletme ruhsatı sahasındaki maden çıkarma faaliyetlerinin Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin geçici 3. maddesi kapsamında değerlendirilmesine ilişkin 30.6.2006 günlü ve 5007-31443 sayılı işlem Mahkemelerinin 11.05.2007 günlü, E:2006/2191, K:2007/631 sayılı kararı ile iptal edilmiş ise de, faaliyetle ilgili olarak Çevresel Etki Değerlendirilmesi Yönetmeliğine göre yapılacak inceleme, değerlendirme ve verilecek kararların dava konusu işletme ruhsatlarının verilmesinden sonraki bir safhaya ilişkin bulunması ve düzenlenmesinden çok sonra tesis edilen 30.6.2006 günlü işlemin dava konusu işletme ruhsatına dayanak oluşturmaması nedeniyle, iptal kararının varlığının da, Mahkemelerince varılan sonucu değiştirmedeği, bu durumda, ... Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.ne ilk defa 6.8.1992 tarihinde on yıllığına verildikten sonra 3213 sayılı Yasanın 24. maddesi uyarınca, arama ruhsat süresi sonuna kadar, tespit edilen madenin rezerv bilgilerini de içeren arama faaliyet raporunun, en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanan

faaliyet sonrası işletme alanının çevre ile uyumlu hale getirilmesini de içeren, işletme projesi ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması, halinde verilen IV. Grup madenlerin işletme ruhsat süresinin, on yıldan az olmamak üzere projesine göre belirleneceği, sürenin bitiminden önce yeni bir projeye uzatma talebinde bulunulması, halen de ruhsat süresinin toplamda altmış yılı geçmemek üzere uzatılabileceği ve olayda, ... Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti. adına ilk defa 6.8.1992 tarihinde on yıllığına verilen İR:3627 numaralı altın madeni işletme ruhsatının, adı geçen şirketin başvurusu üzerine mahallinde yaptırılan tetkik ve değerlendirme neticesi düzenlenen raporlarda getirilen öneriler doğrultusunda on yıl uzatıldığı ve söz konusu sahada işletmeye elverişli ekonomik cevher varlığı bulunmadığı yönünde herhangi bir iddia da bulunmadığı göz önünde bulundurulduğunda, 3213 sayılı Maden Kanununun 5. maddesi uyarınca 29.11.2005 günlü onayla ... A.Ş.'ne devredilen dava konusu İR:3627 sayılı maden (altın+gümüş) işletme ruhsatında da mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davayı reddeden Bursa 3. İdare Mahkemesi'nin 11.5.2007 gün ve E:2006/2190, K:2007/629 sayılı kararının, siyanür liçi yöntemiyle altın madeni işletmeciliğinin Anayasal hak ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına aykırı olduğu, çevreye yaşama ve doğaya zararları verdiği öne sürülerek 2577 sayılı Yasanın 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : İstem reddi ile Mahkeme kararının onanması gerekeceği savunulmaktadır.

Davalı İdare Yanında Davaya Katılanın Savunmasının Özeti : Şirket faaliyetlerinin herhangi bir tozuma veya zeytinliklere zararının bulunmadığı, dava konusu alanın 4086 sayılı Yasada sayılan istisnalar kapsamında yer aldığından 4086 sayılı Yasa hükümlerinin işletmecisi şirket faaliyetlerine uygulanmasının mümkün olmadığı,dava konusu ruhsatın 3573 sayılı Yasanın 20. maddesinden muaf olduğu, temdit edilmiş olsa da ruhsatın aynı ruhsat olduğu ve kazanılmış hakkının korunması gerektiği, İl Tarım Müdürlüğü tarafından yapılan tespitte ağaçların kesildiğinden bahsedilmekte ise de, ağaçların bir kısmının taşınmazın eski malikleri tarafından kesildiği, büyük bir kısmının kesilmeden izinli olarak sökülerek Belediye bahçesine dikildiği, tozuma ilişkin olarak müvekkil şirket tarafından B grubu emisyon izni belgesi temin edildiği öne sürülerek temyiz isteminin reddi ile mahkeme kararının onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi ... 'ın Düşüncesi : Davalı idare yanında davaya katılan şirket tarafından uyumsuzluğa konu alanlarda siyanür liçi yönteminin uygulanmadığı, taşınmazdan çıkarılan toprağın kamyonlarla şirketin Bergama'da bulunan tesislerine götürüldüğü ve siyanür liçi ile altın çıkarmanın söz konusu tesislerde üretildiğini bu nedenle Kaz Dağlarına zarar verilmediğini ileri sürmekte ise de; İzmir İli Bergama İlçesinde müdahil şirket adına verilen ruhsatların yargı kararları ile iptal edilmesine karşın yargı kararları uygulanmayarak işletilen tesisleri hukuka aykırı olarak işlettiğinden davalı idare yanında davaya katılan şirketin bu iddiasına itibar edilemez. Davaya konu arama ve işletme ruhsatının bulunduğu taşınmazların Kaz dağları içinde yer aldığı, Kaz dağlarının bilinen tarihinin M.Ö. 2000'li yıllara dayandığı, doğal kaynak sularıyla ünlü ve oksijen deposu olduğu göz önüne alındığında Siyanür liçi yöntemiyle altın madeni işletmeciliğinin Anayasal yaşama hakkı ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına aykırı bulunduğu, çevreye yaşama ve doğaya zarar verdiği, birçok ülkede söz konusu zararları nedeniyle siyanür liçi ile altın çıkarmanın yasaklandığı, siyanür ve arseniğin yaratacağı tehlikeler ile siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliğinin getirdiği ekonomik yararın doğaya verilen zarardan fazla olduğu bilim adamlarınca ortaya konulduğundan, temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerekeceği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı ... 'ın Düşüncesi : İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararların temyizden incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması gerekmektedir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, söz konusu maddede yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, istemin reddi ile temyiz edilen Mahkeme kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

Uyuşmazlık, Balıkesir İli, Havran İlçesi Küçükdere Köyü sınırları dahilinde ... A.Ş. uhdesinde bulunan 2006-5975, 2006-5976 ve 2006-6294 sicil numaralı IV.Grup maden arama ruhsatları ile 28237 sicil numaralı İR:3627 sayılı maden işletme (altın-gümüş) ruhsatının iptali isteminden doğmuştur.

3213 sayılı Maden Kanununun 5177 sayılı Kanunla değişik 7. maddesinde, orman, muhafaza ormanı, ağaçlandırma alanları, kara avcılığı alanları, özel koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, tarım , mera, sit alanları, su havzaları, kıyı alanları ve sahil şeritleri, karasuları, turizm bölgeleri, alanları ve merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, askeri yasak bölgeler ve imar alanları ile mücavir alanlarda madencilik faaliyetlerinin çevresel etki değerlendirmesinin gayri sıhhi müesseseler ile ilgili hususlar dahil hangi esaslara göre yürütüleceğinin ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirleneceği, çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetlerinin gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulacağı, çevresel etki değerlendirmesi işleminin Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemlerinde ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca çevresel etki değerlendirmesi sürecinde en geç üç ay içinde bitirileceği, maden arama faaliyetlerinin, bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tabi olmadığı, işletme faaliyetlerinin ise bu Kanuna göre Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe göre yürütüleceği öngörülmüş, 16. maddesinde II Grup, III Grup ve IV Grup madenlerin arama ruhsatı ile aranacağı, Genel Müdürlüğe, IV Grup madenler için 2000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı müracaatı yapılacağı, müracaatların değerlendirilmesi sonucunda hak sağlanan alanların ayrı alanlar şeklinde oluşması durumunda, bu alanlardan her birine müracaat sahibinin talebi halinde ayrı ayrı da ruhsat verileceği, 17. maddesinde, arama ruhsatı ve sertifika süresinin üç yıl olduğu, bu sürenin , IV. Grup madenler için arama faaliyet raporları ile müracaat edilmesi halinde iki yıl uzatılabileceği, 24. maddesinde, arama ruhsat süresi sonuna kadar, tespit edilen madenin rezerv bilgilerini de içeren arama faaliyet raporunu en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanan faaliyet sonrası işletme alanının çevre ile uyumlu hale getirilmesini de içeren, işletme projesi ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde işletme ruhsatı hakkının doğacağı, Kanunun 7. maddesine göre alınması gerekli izinler için ruhsat tarihinden itibaren üç ay içinde müracaat edilmesinin zorunlu olduğu, izinlerin alınmasından itibaren işletme izni verileceği hükme bağlanmıştır.

3213 sayılı Yasanın 7. maddesinde belirtilen alanlarda madencilik faaliyetlerinin hangi esaslara göre yürütüleceği ve bu esaslarla ilgili olarak bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının vereceği izinlere dair usul ve esasları düzenlemek amacıyla çıkartılan ve 21.6.2005 günlü ve 25852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinin 7. ,9., 20. 31., 34.,77. ,79,80.,83.,85.,86. maddelerinde doğa ormanlarında, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanlarında çevresel etki değerlendirmesi ile arama faaliyetleri, arama, ön işletme ve işletme izni alabilme şartları düzenlenmiştir.

Ayrıca, Maden Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 28. maddesinde, I (a) ve V. Grup madenlerin işletme ruhsat süresinin en az beş yıl, diğer grup madenlerin işletme ruhsat süresinin görünür ve muhtemel hale getirilmiş rezerv ve hazırlanmış projesine göre belirleneceği ve bu sürenin 10 yıldan az olamayacağı, işletme ruhsat süresinin bitiminden önce talep harcı ile beraber Ek Form-6'ya uygun yeni bir projeye uzatma talebinde

bulunulması, sahada projesine uygun faaliyette bulunulmuş, maden rezervinin yeterli ve rasyonel bir şekilde işletilmesi için gerekli yatırımların yapılmış ve tesislerin inşa edilmiş olması ve projenin uygun bulunması durumunda ruhsat süresinin uzatılabileceği, toplam işletme ruhsat süresinin altmış yılı geçemeyeceği öngörülmüştür.

Diğer taraftan, 2872 sayılı Çevre Kanununun 5492 sayılı Yasa ile değişik 10. maddesinde," Gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya Proje tanıtımı dosyası hazırlamakla yükümlüdürler, "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı" veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir." kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez,..... Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeler ve Stratejik Çevresel Değerlendirmeye tabi plan ve programlar veya konuya ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." hükmüne yer verilmiş, bu maddeye dayanılarak hazırlanan ve 16.12.2003 günlü ve 25318 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 6. maddesinde, bu Yönetmelik kapsamındaki bir projeyi gerçekleştirmeyi planlayan gerçek ve tüzel kişilerin; Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeler için Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu, Ek-II'ye tabi projeler için proje tanıtımı dosyası hazırlamak, ilgili makamlara sunmak ve projelerini verilen karara göre gerçekleştirmekle yükümlü oldukları, kamu kurum ve kuruluşlarının, bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilmesi sürecinde proje sahiplerinin isteyeceği her türlü bilgi, doküman ve görüşü vermekle yükümlü buldukları, bu Yönetmeliğe tabi projeler için" Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu " kararı veya " Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelere hiç bir teşvik onayı, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilmeyeceği, proje için yatırıma başlanmayacağı kurala bağlanmıştır.

3773 sayılı Zeytinciliğin ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanununun 28.02.1995 gün ve 4086 sayılı Yasayla değişik 20. maddesinin birinci fıkrasında , zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az 3 kilometre mesafede zeytinyağı fabrikası hariç zeytinlikleri ve vegetatif ve generatif gelişmesine mani olacak kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesis yapılamayacağı ve işletilemeyeceği, bu alanlarda yapılacak zeytinyağı fabrikaları ile küçük ölçekli tarımsal sanayi işletmeleri yapımı ve işletilmesinin Tarım ve Köyşleri Bakanlığının iznine bağlı olduğu kuralına yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, ilk kez ... Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti adına 06.08.1992 tarihinde altın madeni için düzenlenen ve bilahare aynı şirketin başvurusu sonucunda 06.03.2003 günlü olurla 06.08.2002 tarihinden geçerli olmak üzere 10 yıllığına altın ve gümüş madeni olarak uzatılan İR: 3627 sayılı işletme ruhsatının, müdahil ... A.Ş. ile ... Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti'nin başvurusu üzerine 29.11.2005 günlü olurla müdahil ... A.Ş ne devredildiği, davalı idare yanında davaya katılan ... A.Ş.'nin 09.06.2006 tarihli başvurusu üzerine Balıkesir İli Havran ilçesi Fazlıca Köyü sınırları dahilinde kalan 377,07 hektarlık saha için 22.06.2006 tarihinden geçerli olmak üzere üç yıl süreli 2006-5975 numaralı, aynı ilçenin Çamdibi Köyündeki 465.09 hektarlık saha için 2006-5976 sicil numaralı ve 28.06.2006 tarihinde geçerli olmak üzere Çamdibi köyündeki 30.18 hektarlık saha için 2006-6294 numaralı IV Grup maden arama ruhsatının düzenlendiği, bakılan davanın da söz konusu işletme ruhsatı ile sözü edilen arama ruhsatlarının iptali istemiyle açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, işletme ruhsatının ilk kez 06.08.1992 tarihinde alınmasından sonra yapılan başvuru üzerine dava konusu işletme ruhsatının 1993 yılında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği olumsuz raporu aldığı ve faaliyete geçemediği, zeytinlik sahalara üç kilometreden daha az mesafede toz duman çıkardığının Havran Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2006/2446

sayılı dosyasına sunulan bilirkişi raporuyla tespit edildiği, 3573 sayılı Yasanın 4086 sayılı Yasayla değişik 20. maddesinin işletme ruhsatının ilk olarak alındığı 6.8.1992 tarihinden sonra, temdit tarihinden (6.8.2002) önce yürürlüğe girmesi nedeniyle işletme ruhsatına dayanak alınamayacağından bahisle İR:3627 nolu işletme ruhsatı sahasındaki maden çıkarma faaliyetinin Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin Geçici 3. maddesi kapsamında değerlendirilmesine ilişkin 30.6.2006 günlü ve 5007-31443 sayılı işlemin tesis edildiği, söz konusu işlemin İdare Mahkemesince 11.05.2007 günlü, ve 631 sayılı kararla iptal edildiği ve Danıştay 6. Dairesinin 23.7.2007 günlü ve E:2007/4874 sayılı kararı ile iptal kararının yürütülmesinin durdurulması isteminin reddedildiği, buna karşın İdare Mahkemesince iptal edilen işlemle aynı doğrultudaki gerekçeyle faaliyetle ilgili olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine göre yapılacak değerlendirmenin ilk olarak 1992 yılında işletme ruhsatı verilmesinden sonraki bir safhaya ilişkin bulunması ve düzenlenmesinden çok sonra tesis edilen 30.6.2006 günlü işlemin dava konusu işletme ruhsatına dayanak oluşturmayacağından söz edilerek davanın reddine karar verilmiştir.

Ancak, Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği uyarınca Milli Park içerisinde kalan taşınmazlar için anılan Yönetmelikte belirtilen ayrı uygulamaların yapılması gerekmekte olup, Kaz Dağlarının Milli Park olması nedeniyle davaya konu 2006-5975, 2006-5976 ve 2006-6294 sicil numaralı IV. Grup maden arama ruhsatları ile 28237 sicil numaralı İR.3627 sayılı Maden İşletme (altın-gümüş) ruhsatının bulunduğu taşınmazların Milli Park alanı içinde kalıp kalmadığının araştırılması, uyumsuzluğa konu alan Milli Park alanı içerisinde kalıyor ise buna göre inceleme yapılması gerekmekte iken, söz konusu araştırma yapılmaksızın karar verildiği görülmektedir.

Öte yandan, dava konusu ruhsatların bulunduğu taşınmazlarda 3773 sayılı Zeytinciliğin ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanununun 28.02.1995 gün ve 4086 sayılı Yasayla değişik 20. maddesinin birinci fıkrasına aykırı olarak toz,duman emisyonu bulunduğu yargı kararı ile saptanması karşısında bu hususun da gözardı edilmesinde hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle eksik incelemeye dayalı Bursa 3. İdare Mahkemesi kararının bozulmasına ve yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine 25.01.2008 gününde oybirliği ile karar verildi.